

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/21/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123010464
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Novák, LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6123010464.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Nováka LL.M., a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a JUDr. Štefana Juhása v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, na verejnom zasadnutí dňa 16. apríla 2024, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica – pracovisko Brezno sp. zn. 3T/58/2023 zo dňa 14.12.2023, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie okresného prokurátora **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica – pracovisko Brezno sp. zn. 3T/58/2023 zo dňa 14.12.2023 bol obžalovaný A. B. podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno sp. zn. 1Pv 258/21/6603-64 zo dňa 1.6.2023 pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

od presne nezistenej doby roku 2010 do novembra 2019, v C., v byte na D. A. XX, E. F. C., v rodinnom dome na ul. G. F. XXX H. E. F. C., v rodinnom dome na ul. Piliarska č. 258/8, spôsobil psychické a fyzické utrpenie mal. S. C., nar. XX.XX.XXXX, tým, že v roku 2010 v Brezne, v byte na D. A. XX, na ňu opakovane kričal, zbil ju po zadku a keď sa bála spať sama, nedovolil jej spať v spálni spolu s matkou H. B., približne v januári a februári roku 2012 v F. C., D. G. F. XXX, v chodbe rodinného domu ju chytil za vlasy, násilím ju vtiahol do izby, kde ju zbil po zadku a neskôr približne od septembra roku 2012 do konca septembra roku 2019 v Čiernom Balogu, Piliarska 258/8, v rodinnom dome jej zakazoval dary a oblečenie od jej biologického otca, zakazoval jej v noci zapínať svetlo a používať toaletu, v dôsledku čoho sa pomočila, približne od roku 2016 v čase, keď jej matka H. B. nebola doma, jej vulgárne nadával a udieral ju fackami alebo inými predmetmi po hlave, pričom hovoril, že je to jej vina a môže si za to sama, čím jej nespôsobil zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie,

pretože skutok nie trestným činom.

Proti tomuto rozsudku po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní podal intervenujúci prokurátor odvolanie, ktoré dodatočne písomným podaním zo dňa 21.2.2024 odôvodnil. Prokurátor v podanom odvolaní poukázal na odôvodnenie rozsudku a následne uviedol, že rešpektujúc autonómne právo súdu na hodnotenie dôkazov, ktoré sa s názorom obžaloby v tomto prípade nezhoduje, ale aj napriek tomu zastáva presvedčenie, že právne závery súdu, výsledkom, ktorých bol oslobodzujúci výrok nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Podľa jeho názoru sú do značnej miery výsledkom subjektívneho hodnotiaceho úsudku, ktorý viedol k nesprávnemu právnemu posúdeniu činu. Má za to, že uvedené konštatovanie možno oprieť jednoznačne o dôkazy, na ktoré v odôvodnení rozsudku poukázal aj okresný súd. Vo svetle vykonaného dokazovania na rozdiel od okresného súdu zastáva presvedčenie, že tak

ako výsledky prípravného konania prezentované v obžalobe, aj dokazovanie na hlavnom pojednávaní preukazujú, že obžalovaný sa skutku dopustil v rozsahu a spôsobom ako mu bolo obžalobou kladené za vinu. Obžalovaný tak ako v prípravnom konaní, aj na hlavnom pojednávaní spáchanie trestného činu poprel, čo vyjadril už vo vyhlásení podľa § 257 ods. 1 písm. a) Tr. por. Z jeho výpovede vyplýva, že celé obvinenie maloletej S. B. považuje za účelové, vymyslené, s cieľom mu poškodiť. Motiváciou v prípade maloletej môže byť akási pomsta, pretože sa s jej matkou rozviedol a táto nebola spokojná s majetkovým vysporiadaním manželstva. Obdobne sa vyjadril aj k výpovedi matky maloletej H. B., ktorej výpoveď tiež považuje za účelovú. Pripustil, že výnimočne ako výchovný prostriedok ju udrel rukou po zadku, niekedy na ňu zvýšil hlas, príp. jej nedovolil zapínať v noci svetlo v izbe, avšak sa nikdy takýmto spôsobom nesprával v úmysle jej fyzicky, alebo psychicky ublížiť. Vyslovil názor, že obžalovaný je z trestnej činnosti, usvedčovaný jednak výpoveďou maloletej S. C., ale aj výpoveďou jej matky H. B.. Obsahová stránka výpovede maloletej a tiež aj jej matky je do značnej miery verifikovaná jednak výpoveďou A. I. A. a tiež závermi znaleckých posudkov. Pri tom poukázal na psychologický znalecký posudok č. 4/2022 vypracovaný J. A. G., J., z ktorého okrem iného vyplýva, že maloletá S. B. nemá sklony k fantazijnému spracovaniu skutočností, vedomému klamstvu, nadmernej sugestibilitate alebo domýšľavosti. Správanie obvineného dlhodobo prežívala ako stresujúce, pociťovala trápenie, strach, osamelosť, bezbrannosť. Bola bežne vystavená jeho nevhodnému správaniu, keď matka naňho evidentne delegovala výchovné kompetencie, ktoré mu neprislúchali (ako matkin manžel nemal k jej mal. dcére žiadne práva ani povinnosti). K osobe obžalovaného uviedol, že z jeho psychologického vyšetrenia, prezentovaného v záveroch znaleckého posudku č. 78/2022 vyplýva, že z psychologického hľadiska motivácia činu obžalovaného je podmienená jeho negatívnymi osobnostnými vlastnosťami - osobnosť emocionálne nezrelá, sebecká, vykazuje histriónske črty, s nedostatočne vreľými väzbami, egocentrická, s priamymi prejavmi egocentrizmu navonok. Záverom navrhol, aby krajský súd rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica pracovisko Brezno zrušil z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K podanému odvolaniu prokurátora sa písomným podaním vyjadrila obhajkyňa obžalovaného, v ktorom uviedla, že výsledky prípravného konania prezentované v obžalobe, ani dokazovanie na hlavnom pojednávaní nepreukázali, že sa obžalovaný dopustil skutku, ktorý mu bol kladený za vinu v obžalobe, skutku, ktorý by potvrdil naplnenie skutkovej podstaty trestného činu podľa § 208 Tr. zák. Vyslovila názor, že týranie je zlé zaobchádzanie so zverenou osobou, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalosťou, ktoré táto osoba pociťuje ako ťažké príkorie. V dôsledku takého zlého zaobchádzania, týrania je týraná osoba obmedzená v obvyklom spôsobe života. Nevyžaduje sa, aby u zverenej osoby vznikli následky na zdraví, musí však ísť o konanie, ktoré týraná osoba pre jeho krutosť, bezohľadnosť alebo bolestivosť pociťuje ako ťažké príkorie. V obžalobe je kladená vina obžalovanému aj podľa ods. 3 daného ust. § 208 Tr. zák. t.j. za závažnejší spôsob konania: podľa judikatúry - aby išlo o surový alebo trýznivý spôsob v zmysle ods. 3 § 208, musí ísť o konanie vymykajúce sa z rámca obvyklého pre trestný čin tohto druhu, napr. pálenie rúk dieťaťa nad plameňom sporáka, sviečky, zapaľovača, pálenie tela žehličkou, ohorkami cigariet, opakované bitie s hlbokými modrinami, ktoré sa nezahoja v bežnom čase a pod. Má zato, že súd nemohol odsúdiť obžalovaného z tak závažného úmyselného zločinu bez objektívneho dôkazu a odsúdiť obžalovaného len na základe výpovede K. C., ktorú výpoveď spochybnili. Vierohodnosť jej výpovede spochybnil aj samotný znalecký posudok a okolnosti danej trestnej veci. Poukázala, že prvé trestné oznámenie bolo podané matkou poškodenej bývalou manželkou obžalovaného, a to až v roku 2021 a to 14.9.2021, kedy manželia v spoločnej domácnosti nežili už od roku 2019. Najskôr matka poškodenej tvrdila, že sa jej dcéra v tom roku 2021 prvý krát zdôverila, že ju obžalovaný ako dieťa sexuálne obťažoval. O mesiac na to 13.10.2021 prišla doplniť oznámenie, že maloletú obžalovaný udrel po zadku a pre päťku v škole ju ťahal za vlasy. Dňa 7.1.2022 ako svedok už uviedla, že K. obžalovaný bil raz za týždeň a vulgárne jej nadával tak raz za týždeň. Do roku 2021 o tom nič nevedela. Poškodená vo výsluchu v prípravnom konaní prvý krát vypovedala o skutku, a to ako 17 ročná (10.1.2022). Prítomná pri výsluchu bola aj znalkyňa L. G.. Následne v znaleckom posudku na osobnosť poškodenej znalkyňa uviedla: Epizodická pamäť znížená (popísať príbehy, deje, pamäť si ich, je znížená), je potrebné forsírovať (napomáhať, vynucovať) odpovede a to na niektoré otázky k vyšetrovanému skutku smerujúce k opisovanému nevhodnému správaniu obžalovaného. Aktuálne môže účelovo spracovávať jednotlivé údaje, čo vyplýva z jej aktuálnej rodinnej situácie po rozvode matky s obžalovaným. Znalkyňa potvrdila aj výsluchom, že poškodená aktuálne môže účelovo spracovávať jednotlivé údaje. Poškodená chodievala na terapie ako 11 ročná aj ako 13 ročná (2018) a neuviedla nikdy, že ju niekto - obžalovaný týra a že prežíva ťažké príkorie fyzického utrpenie.

Na terapie k psychologičke chodievala nie z dôvodu zlého správania obžalovaného, ale z dôvodu šikany v škole, pre ktorú si sama sebe ubližovala. Neexistuje ani klinické lekárske psychologické zisťovanie, psychologická dokumentácie z obdobia v rokoch 2010, 2012-2016 až 2019, že poškodená bola týraná a trpela v tom čase ťažkým príkorím, duševným utrpením, či fyzickým utrpením. Nikomu o takom niečom nehovorila, že ju obžalovaný bije po hlave predmetmi, fackuje ako je uvedené v obžalobe a že takto denne denne trpí. Nik si to nevšimol, že by bola týrané dieťa ani v škole, ani učiteľka, ani matka doma, ani biologický otec ku ktorému chodievala na víkendy, ani kamarátky. Nik iný to nevie potvrdiť. Žiaden objektívny dôkaz neexistuje. V tejto súvislosti poukázala, že znalec u obžalovaného nezistil agresivitu, ako dominujúcu črtu osobnosti a nezistil poruchy afektivity v jeho prežívaní a správaní. Na záver navrhla odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť.

Prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu sa stotožnil s písomnými dôvodmi odvolania okresného prokurátora. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil z dôvodov § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por. a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obhajkyňa obžalovaného na verejnom zasadnutí zotrvala na písomnom vyjadrení k odvolaniu prokurátora a navrha, aby odvolací súd odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Obžalovaný A. B. na verejnom zasadnutí vyslovil súhlas s návrhom svojej obhajkyne.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací predtým ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zistil, že odvolanie prokurátora bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b), pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por. a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Úvodom krajský súd pripomína, že obžalovaný A. B. popiera spáchanie žalovaného trestného činu. Podľa prokurátora je obžalovaný z trestnej činnosti, usvedčovaný jednak výpoveďou maloletej K. C., ale aj výpoveďou jej matky H. B..

Obžalovaný je stíhaný pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, pretože podľa obžaloby blízkej osobe spôsobil fyzické a psychické utrpenie ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie a čin spáchal závažnejším spôsobom konania po dlhší čas. Žalovaného trestného činu sa dopustí, kto týra blízku osobu alebo osobu, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobujúc jej fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie, bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť, a to závažnejším spôsobom konania. Objektom tohto trestného činu je ochrana blízkych osôb a ochrana osôb, ktoré so zreteľom na nedostatok veku deti alebo plnoleté osoby pre chorobu, starobu, invaliditu, mentálnu retardáciu, sú v starostlivosti alebo výchove iných osôb. V danom prípade ide najmä o ochranu pred domácim násilím. Týraním sa rozumie, zlé zaobchádzanie s blízkou osobou, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalosťou, ktoré táto osoba pociťuje ako ťažké príkorie. Podľa § 138 písm. b) Trestného zákona, závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas. Ide o úmyselný trestný čin (§ 15 Tr. zák.).

V reakcii na odvolacie námietky prokurátora, odvolací súd konštatuje, že napadnutý rozsudok tak, ako bol písomne vyhotovený, spĺňa kritéria obsiahnuté v ustanovení § 168 ods. 1 Tr. por. Z jeho dôvodov je zrejmé, ktoré skutočnosti vzal súd za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa riadil pri vyhodnotení vykonaných dôkazov. Pokiaľ prokurátor namieta hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa, tak odvolací súd v tomto smere pripomína, že v súčasnej trestnoprávnej teórii a praxi platí neprekročiteľná zásada, že ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por., teda že vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a vzájomných súvislostiach a pokiaľ urobil logicky odôvodnené skutkové zistenia, nemôže odvolací súd vstupovať do tohto hodnotenia dôkazov a nariadiť súdu nižšieho stupňa k akým záverom má dospieť. Hodnotenie dôkazov je totiž výsostným právom súdu prvého stupňa, ktorý dôkazy vykonáva. Na základe týchto úvah možno potom vysloviť, že ak prvostupňový súd dospeje k určitému záveru a tento záver je výsledkom logického konania a uvažovania, nemožno mu potom vytknúť žiadne pochybenie. Z napadnutého rozsudku je totiž zrejmé, ktoré skutočnosti vzal súd za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa riadil pri vyhodnotení vykonaných dôkazov. Odvolací súd v prejednávanom prípade dospel k záveru, že súd prvého stupňa jednotlivé dôkazy, o ktoré sa vo svojom rozhodnutí oprel, napriek výhradám prokurátora, riadne vyhodnotil a vysporiadal sa s podstatnými skutočnosťami vyplývajúcimi z obsahu vykonaného dokazovania a postupoval v dokazovaní v súlade s vyššie zmieneným ustanovením Trestného poriadku. Dôkazy o ktoré opieral súd prvého stupňa svoje rozhodnutie krajský súd, považuje za zákonné. Závery súdu prvého stupňa, ktoré v smere skutkových zistení z týchto dôkazov vyvodil, považuje odvolací súd za logické a zodpovedajúce vykonaným dôkazom.

Pokiaľ okresný súd obžalovaného A. B. spod obžaloby oslobodil, v tejto súvislosti sa žiada poukázať na obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď okresný súd vyslovil záver: „Na základe uvedeného vykonaného dokazovania, hlavne po zhodnotení výpovedí obžalovaného a poškodenej, aj vzhľadom na závery znaleckých posudkov znalcov z odvetvia psychológie a psychiatrie, ktorí vyšetrovali tak obžalovaného ako aj poškodenú, dospel súd k záveru, že v konaní bez akýchkoľvek pochybností nebolo preukázané, že konanie obžalovaného, ktoré je uvedené v skutkovej vete obžaloby, naplnilo tak objektívnu ako aj subjektívnu stránku zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. Obžaloba pri odôvodnení viny obžalovaného vychádzala hlavne z výpovede svedkyne poškodenej K. C., nevlastnej dcéry obžalovaného, ktorá žila s obžalovaným v spoločnej domácnosti do roku 2019. Trestné oznámenie zo strany poškodenej, resp. jej matky bolo podané dva roky potom, ako odišla zo spoločnej domácnosti od obžalovaného, a to v roku 2021. Súd preto v prvom rade vyhodnocoval vierohodnosť výpovede obžalovaného a poškodenej, a to aj vzhľadom na ďalšie dôkazy, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní, vzhľadom na výpoveď matky poškodenej, biologického otca poškodenej, svedkyne A. a závery uvedených znaleckých posudkov znalca z odvetvia psychológie a psychiatrie. Podľa názoru súdu tak obžalovaný ako aj poškodená nevypovedali v celom rozsahu ohľadne skutočností týkajúcich sa ich vzájomného spoluzitia úplne pravdivo. Obžalovaný síce priznáva, že vznikali medzi ním a poškodenou konflikty, napr. z dôvodu zlej známky alebo z dôvodu, že nechcel, aby mala poškodená v noci zapálené svetlo, aby spala s ním a matkou v spoločnej posteli, ale nepripisoval tomu takú vážnosť, ako uvádzala poškodená. Poukazoval hlavne na to, že pri všetkých týchto konfliktoch bola prítomná aj matka poškodenej, ktorá voči tomu nezasiahla. Čo sa týka už ďalšieho spoluzitia, hlavne v období, keď poškodená dospievala, tak poukazoval na to, že sa on vo väčšej miere venoval poškodenej, nakoľko jej matka bola v práci, učil sa s ňou, a práve vtedy vznikali medzi nimi konflikty. Ak aj došlo k nejakému fyzickému trestu, bolo to len zo srandy, ale určite poprel úmysel, žeby chcel poškodenej ublížiť. Keď bola poškodená staršia, konflikty vznikali aj v dôsledku zlého správania poškodenej, ktorá začala byť drzá, odvrávala, dokonca začala fajčiť a piť, čo bolo tiež dôvodom vzájomných hádok a konfliktov. Obžalovaný svoje konanie popisoval kladne, nepripisoval si žiadny podiel viny, čo vychádzalo z jeho snahy vyvinúť sa spod obžaloby. Na druhej strane však ani výpoveď poškodenej K. C. nemožno považovať za vierohodnú v celom rozsahu, a to z viacerých dôvodov. V prvom rade treba poukázať na závery znaleckého posudku psychologičky J. G., ktorá popisovala vývoj poškodenej ako disharmonický. Zároveň poukázala na to, že jej krátkodobá ako aj dlhodobá pamäť je na nízkej úrovni, preto aj vyšetrenie poškodenej spočívalo v tom, že znalkyňa musela vyžadovať od poškodenej odpoveď. Čo sa týka obdobia, keď bola poškodená v predškolskom veku a obžalovaný jej nedovolil, aby spala spolu s matkou a obžalovaným v jednej posteli, neskôr, keď ju zbil pre zlú známku a rozbitý tablet, zakazoval jej v noci ísť na záchod a tam čítať knihu, alebo spať pri zapálenom svetle, tieto skutočnosti potvrdila jednak matka poškodenej a sčasti aj otec

poškodenej. Súd však nepovažuje za preukázané bez pochybností, že od roku 2012 až do septembra 2019 dochádzalo zo strany obžalovaného k takému intenzívnemu správaniu voči poškodenej, ako ho popisovala len poškodená, teda že obžalovaný poškodenej od septembra 2012 a hlavne pravidelne od roku 2016 do konca septembra 2019, keď odišla poškodená zo spoločnej domácnosti od obžalovaného, každý deň vulgárne nadával, udieral ju fackami alebo inými predmetmi po hlave, čím jej spôsoboval hlavne psychické utrpenie, ktoré malo ovplyvniť kvalitu jej života. Na naplnenie skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. sa vyžaduje určitá hromadnosť a sústavnosť konania obžalovaného, ktoré spôsobuje fyzické a psychické utrpenie poškodeného. To znamená, že takéto konanie podstatným spôsobom narúša kvalitu života poškodeného a vyznačuje sa istou bezohľadnosťou, hrubosťou a bolestivosťou, ktoré poškodený pociťuje ako psychické alebo fyzické utrpenie, a ktoré sústavne nepriaznivo ovplyvňuje každodenný život poškodeného. Teda nesmie sa jednať o jednorázové, či osamotené konanie, ktoré pozostáva z ojedinelých nadávok, urážok, prípadne fyzického či verbálneho útoku na poškodenú osobu. Teda musí ísť o trvalejšie, sústavnejšie konanie, ktoré sa opakovane vyznačuje určitým hrubším a zjavne necitlivým zaobchádzaním či správaním, ktoré sa pravidelne opakuje, a ktoré aj poškodený pociťuje ako fyzické prípadne psychické útrapy. V tomto smere treba v prvom rade poukázať na samotnú výpoveď poškodenej. Poškodená na otázku sudkyne, kedy naozaj správanie obžalovaného voči jej osobe pociťovala ako veľmi zlé správanie, uviedla, že to bolo vtedy, keď mala 14 alebo 15 rokov. Teda, čo sa týka čiastkových útokov, ktoré sa mali stať od roku 2010 do roku 2016, že obžalovaný na poškodenú kričal, že ju zbil po zadku, že jej nedovolil spať v spálni, alebo nedovolil ísť v noci na záchod a svietiť lampou, nemožno považovať za nejaké sústavné prejavy týrania. Boli to ojedinelé konflikty, ktoré vznikali medzi obžalovaným, ako osobou, ktorá sa o poškodenú starala a poškodenou, pričom súd nesmie zabúdať na skutočnosť, že o týchto problémoch vedela aj matka maloletej poškodenej, ktorá bola pri tom prítomná, pričom nevyhodnocovala toto konanie obžalovaného, ako niečo neprirodzené, ktoré má znaky týrania voči jej dcére, pretože to nijako neriešila. Jednalo sa o ojedinelé útoky, ktoré sa neprejavovali sústavnosťou, a preto ich nemožno charakterizovať ako čiastkové útoky trestného činu týrania. Z dokazovania vyplýva, že značná starostlivosť o poškodenú, keďže matka poškodenej vykonávala poobedné smeny, bola na obžalovanom, ktorý sa s poškodenou učil a venoval sa jej. Samozrejme, keď veľká časť výchovy bola prenesená zo strany matky poškodenej na nevlastného otca a týkalo sa hlavne takej skutočnosti, ako učenie, príprava do školy, plnenie si povinností, stretáva sa to u detí s nevôľou. Z toho vznikli konflikty, ktoré obžalovaný, vzhľadom na jeho povahové rysy popísané v znaleckých posudkoch, neriešil správne vzhľadom na potreby maloletej poškodenej, ale v podstate jeho výchova reflektovala jeho predstavy o tom, čo má robiť maloletá poškodená, ako sa má správať. Nemožno však konštatovať, že by sa to prejavovalo nejakou väčšou hrubosťou a sústavnosťou. Čo sa týka ďalšieho konania obžalovaného, ktoré sa malo diať od roku 2016, keď mal obžalovaný sústavne, pravidelne každý deň fyzicky napádať poškodenú a vulgárne jej nadávať, tak táto skutočnosť, hlavne ohľadom sústavnosti a hromadnosti, nebola ničím iným, okrem samotnej výpovede poškodenej, preukázaná. Výpoveď poškodenej v tomto smere je však spochybnená závermi spomenutého znaleckého posudku J. G., ktorá uvádzala, že pamäťové schopnosti poškodenej sú znížené, ale aj tým, v čom videla dôvod problémov poškodenej. Poškodená mala disharmonický vývoj už od malička. Svedkyňa A. uvádzala, že prvýkrát navštívila psychológa už potom, čo sa rozviedli jej biologickí rodičia. Preto na jej vývoj vplývali hlavne rodinné pomery, a to skutočnosť, že s matkou začali bývať s otčimom, nastala zmena jej rodinných pomerov, ktoré samozrejme poškodená ako najmladšia osoba pociťovala veľmi intenzívne, jej matke a otčimovi sa narodila dcéra, na ktorú mohla poškodená v tom čase žiarliť a aj nie práve ideálny vzťah poškodenej a jej biologického otca, čo priznala poškodená na poslednom hlavnom pojednávaní. Poškodená čakala od obžalovaného otcovskú lásku, pozornosť, uznanie, ktoré nedostávala od svojho otca, ktorú jej obžalovaný, aj vzhľadom na jeho mentálnu výbavu, osobnostnú štruktúru, nebol schopný poskytnúť. Samozrejme, že toto malo vplyv na psychiku poškodenej, ale nebol to jediný dôvod, ktorý vplýval na jej psychické prežívanie. V rozhodnom období bola poškodená v období puberty, čo je náročné obdobie na zvládanie vnútorného prežívania, na zvládanie záťažových situácií. Práve v roku 2018 sa začala sebapoškodzovať, čo riešila s psychologičkou. Pri psychoterapeutických sedeniach, ktoré absolvovala v tomto období, u poškodenej nebolo primárnou témou negatívne správanie obžalovaného voči poškodenej, ale primárnou témou bolo šikanovanie v škole a vzťahy s kamarátkami, ktoré sú práve v období puberty veľmi dôležité. Aj z odbornej literatúry vyplýva, že sebapoškodzovanie je zaznamenané hlavne u dievčat vo veku 12 – 16 rokov, pričom príčiny sebapoškodzovania sú rôzne, či nedostatočné kamarátske vzťahy, nepriaznivé pomery v rodine, ale aj úzkostné stavy, stavy napätia, ktoré sa práve uvoľňuje sebapoškodzovaním. Z psychoterapeutických sedení z roku 2018 vyplýva, že poškodená spomína vzťah s obžalovaným len okrajovo, opisuje ho asi len v troch prípadoch, kde uvádza, že sa správal k nej hnusne, že bol k nej

zlý, že sa jej nechce ísť domov, lebo je doma len on, nie je doma mama. Nakoniec v závere uviedla, že si otčima už ani nevšima. Tieto terapeutické sedenia ukončila v novembri 2018 s tým, že sa cíti dobre, že jej stav sa zlepšil. Zároveň treba poukázať na to, že o negatívnom správaní obžalovaného, ktoré malo byť sústavné, pravidelné, hrubé, dokonca neznesiteľné, sa poškodená nezmieňovala ani svojej matke, ani svojmu biologickému otcovi a ako už bolo uvedené, v takejto forme ani psychologičke. Tak isto nebolo preukázané, že by sa poškodená bála obžalovaného, teda že by sa bála jeho reakcie voči jej správaniu. Naopak priznala, že bola voči nemu často drzá, lebo jej liezol na nervy, lebo sa správal k nej kriticky. V neposlednom rade treba brať na zreteľ, že poškodená začala popisovať negatívne, agresívne, tyranizujúce správanie obžalovaného až v roku 2021, teda dva roky potom, ako sa spolu s matkou odsťahovali zo spoločnej domácnosti od obžalovaného a ako sa aj jej matka s obžalovaným rozviedla. Ako dôvod návštevy psychologičky v roku 2021 nemala byť prvotne trauma z toho, čo prežívala v spoločnej domácnosti s obžalovaným, ale naopak zase sebapoškodzujúce správanie poškodenej, ktoré sa však negatívne prejavovalo voči matke poškodenej, ktorej poškodená vyčítala, že je zlá matka, že sa o ňu riadne nestarala. Až následne u psychologičky, ktorú navštívila poškodená spolu s matkou, začala poškodená popisovať psychologičke, že ju mal obžalovaný sexuálne zneužívať pri umývaní, keď mala 12 rokov. Toto bol aj dôvod, prečo bolo podané trestné oznámenie, pričom sa následne táto skutočnosť nepreukázala v konaní aj vzhľadom na uvedené závery znaleckých posudkov ohľadne obžalovaného. V tomto smere treba poukázať aj na závery znaleckého posudku J. G., ktorá v čase vyšetrenia poškodenej, ktorá mala 16 rokov 8 mesiacov nezistila u nej osobu obžalovaného ako výraznú tému, pričom znalkyňa zo svojej psychologičkej praxe má skúsenosť, že práve, keď robí vyšetrenie ohľadne takýchto skutkov, ktoré súvisia s osobou, ako je obžalovaný, tak práve v psychike detí sa takéto negatívne skúsenosti odrážajú aj v ich verbálnej produkcii, čo sa však u poškodenej nestalo. Naopak dominantná téma poškodenej, aj vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie, bola ochrana jej matky, ale aj jej sestry. Výrazná zmena oproti roku 2021 nastala hlavne v tom, že matka bola zo strany poškodenej hodnotená výsostne pozitívne, a to bez akéhokoľvek podielu na tom, čo sa malo maloletej diať počas spolužitia s obžalovaným. Ak sa súd pozrie na problémy poškodenej chronologicky, tak v podstate v každom zložitom období jej vývoja, hlavne v období puberty, bolo príčinou jej problémov iná situácia alebo rozdielne osoby. Najprv to bol rozvod jej biologických rodičov, potom šikanovanie v škole, zlé spolužiačky, prísne správanie otčima, správanie matky, ale aj priateľky, ktorú spomínala pri výsluchu u znalkyne a nakoniec po rozvode jej matky a obžalovaného, bolo všetko negatívne, čo sa stalo poškodenej, zapríčinené obžalovaným. Súd je názoru, že ak by sa naozaj obžalovaný v rozhodnom období (teda od r. 2010 alebo aspoň od r. 2016 do roku 2019) pravidelne a sústavné, a to s vyššou mierou hrubosti a necitlivosti správal k maloletej poškodenej, čo by ona pociťovala ako fyzické a psychické utrpenie, v tomto smere by sa to odzrkadlilo v jej produkcii u matky a biologického otca, alebo aspoň psychologičky, čo sa ale nestalo. Ak aj poškodená uvádzala, že nechcela zasahovať do vzťahu jej matky a otčima, mohla sa zdôveriť aspoň psychologičke, pričom však vzťah s otčimom riešila len okrajovo a dokonca koncom roka 2018 ukončila návštevy u psychologičky, že sa cíti dobre. Vzhľadom na tieto skutočnosti, nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že konanie obžalovaného, ktoré je uvedené v skutkovej vete obžaloby, naozaj napĺňa objektívnu stránku skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. Tak isto nebola bez akýchkoľvek pochybností preukázaná ani subjektívna stránka daného trestného činu, že obžalovaný sa mal daného konania dopustiť aspoň v nepriamom úmysle. V tomto smere treba poukázať na závery znaleckých posudkov znalcov z odvetvia psychiatrie aj psychológie. Podľa znalca z odvetvia psychiatrie obžalovaný trpí zmiešanou poruchou osobnosti, ktorá je jeho trvalou charakteristikou. Prejavuje sa to uňho hlavne egocentrizmom, nižšou sebareflexiou, snahou dodržiavať presné pravidlá s tým, že to vedie až k sekírovaniu svojich najbližších. Zároveň má schizoidné rysy osobnosti, teda sa prejavujú uňho slabšie sociálne zručnosti, istá sociálna tuposť voči svojmu okoliu. Aj znalci z odvetvia psychológie uviedli, že osobnosť obžalovaného je emocionálne nezrelá, sebecká, vykazuje hysteriónske črty s tendenciou extrovertnej sociability. V kritických situáciách môže uňho dochádzať k uvoľňovaniu brzdočných mechanizmov osobnosti aj k úniku pred riešením problémov. Nezistili však u neho agresivitu ako dominujúcu črtu osobnosti a poruchy afektivity v jeho prežívaní a správaní. A práve vzhľadom na túto osobnosť obžalovaného, ako aj vzhľadom na komplikovaný disharmonický osobnostný vývoj poškodenej, mohlo dochádzať ku konfliktným stretom medzi obžalovaným a poškodenu. Obžalovaný, vzhľadom na jeho istú emočnú tuposť, snahu po dodržiavaní istých pravidiel a predstáv, nebol schopný precítiť skutočné potreby poškodenej K., ktorá mohla prežívať jeho správanie v istých situáciách zle. Ale určite v konaní nebolo preukázané bez pochybností, že obžalovaný konal zavinené, že vedel, že svojím konaním spôsobuje poškodenej psychické a fyzické utrpenie. Nakoniec nemal v tomto smere odozvu od biologických rodičov poškodenej. Konal ako autorita, ktorá prevzala veľkú časť starostlivosti

o výchovu maloletej poškodenej a k tomu aj tak pristupoval, veľakrát aj neprímerane, ale spôsobom ako vedel a bol mu vlastný, ako mnoho iných rodičov v podobných situáciách pri výchove detí v pubertálnom veku. Súd vzhľadom na uvedené skutočnosti preto obžalovaného podľa § 285 písm. b) Tr. por. spod obžaloby oslobodil, nakoľko nebolo preukázané, že konanie obžalovaného je trestným činom“.

K odvolacím námietkam prokurátora odvolací súd uvádza, že jediným dôkazom usvedčujúcim obžalovaného sú výpovede poškodenej a jej matky, ktoré sú si v príbuzenskom stave, pričom je tu daný záujem svedkov - poškodených na výsledku trestného konania. Z iných dôkazov nevyplývajú žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo zistiteľné, že konanie obžalovaného malo intenzitu požadovanú na naplnenie znakov žalovaného trestného činu, samotné nevhodné správanie obžalovaného bez ďalšieho nemôže zakladať jeho trestnú zodpovednosť. Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje na presvedčivé dôvody okresného súdu, pre ktoré obžalovaného spod obžaloby oslobodil, sú uvedené vyššie a bolo by nadbytočné ich na tomto mieste a v tomto rozhodnutí znovu opakovať. Zo zásady náležitého zistenia skutkového stavu veci, vyjadrenej v § 2 ods. 10 Tr. por. vyplýva, že prípadný záver o vine obžalovaného A. B. zo spáchania stíhaného zločinu by musel byť založený na bezpečne zistených faktoch a nie iba na predpokladoch a domnienkach, hoci sa môžu javiť pravdepodobnými. Súhrn vo veci produkovaných dôkazov neposkytol základ na vyslovenie spoľahlivého záveru v zmysle usvedčenia obžalovaného zo spáchania stíhaného skutku takým spôsobom, že by zisteným konaním mal spáchať stíhaný zločin. Nebolo preto možné prijať jednoznačný záver, nevzbudzujúci akúkoľvek dôvodnú pochybnosť o vine obžalovaného. Navyše krajský súd poukazuje aj na dôležitú skutočnosť, že poškodená bola v rozhodnom období šikanovaná v škole, čo sama aj potvrdila a táto skutočnosť vyplýva aj zo znaleckého psychologického posudku J. G., z ktorého okrem iného vyplýva, že vývin poškodenej bol disharmonický, so (sub) depresívnym ladením, problémy s príjmom potravy, recidíva sebapoškodzovania (riešené s klinickým psychológom) aj v dôsledku pocitu šikanovania v predškolskom a mladšom školskom veku. Čiže aj táto skutočnosť mala vplyv na stav poškodenej, kvôli čomu aj vyhľadala pomoc psychológa.

Za danej dôkaznej situácie je aj z pohľadu krajského súdu v posudzovanej veci dôvodný záver spočívajúci v tom, že stíhaný skutok nie je trestným činom. Tento skutok vo svojom rozsahu nenapĺňa objektívne, resp. subjektívne znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák. V súdenom prípade boli využité všetky dostupné možnosti na zistenie skutkového stavu veci, a to nielen v prospech, ale aj v neprospech obžalovaného, nie je objektívne možné už nič ďalej dokazovať, resp. iným dôkazom, majúci na mysli taký, ktorý by spochybnil obhajobu obžalovaného, usvedčiť ho zo spáchania stíhaného skutku v rozsahu uvedenom v obžalobe prokurátora. Krajský súd zdôrazňuje, že zo zásady prezumpcie nevinoty pre orgány činné v trestnom konaní vyplýva, a to pokiaľ ide o vyvodzovanie skutkových zistení na základe vykonaného dokazovania to, že v prípade pochybností o skutku, ako bol ustálený obžalobou, ktoré preukázateľne nie je možné odstrániť vykonaním ďalších dôkazov, je povinnosťou týchto orgánov a súdu obzvlášť prikloniť sa k možnosti pre obžalovaného priaznivejšej.

Na základe uvedených skutočností dospel krajský súd k záveru, že prvostupňový súd rozhodol správnym a zákonným spôsobom a preto odvolanie prokurátora v zmysle ustanovenia § 319 ods. 1 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.